

การศึกษาความเป็นไปได้ของบทบาทใน สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการกระจายอำนาจ: กรณีการศึกษาประเทศไทย

The Impact from Association of South East Asian Nations on
Decentralization Policies in Thailand

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถกฤต ปัจฉินันท์*

บทคัดย่อ

งานวิจัยโครงการ “การศึกษาความเป็นไปได้ของบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการกระจายอำนาจ: กรณีการศึกษาประเทศไทย” ได้ประยุกต์แนวคิดทฤษฎีเกมทางรัฐศาสตร์และสมการถดถอยในการวิเคราะห์เชิงความสัมพันธ์ของตัวแปรในการหาความเป็นไปได้ในการหาแนวทางเชิงปัจจัยต่างๆในการออกแบบโครงสร้างการกระจายอำนาจของไทยภายใต้การยกระดับการรวมกลุ่มทางการค้าเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองผ่านกรอบและแนวคิดของรัฐศาสตร์เชิงปริมาณ โดยผลของงานวิจัยสามารถสรุปแนวทางของการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและแนวคิดทางทฤษฎีในรูปแบบของความสัมพันธ์เชิงตัวแปรว่า ๑) ปัจจัยของระดับราคาสินค้าที่มีความผันผวนในระดับต่ำภายใต้ผลกระทบทางการเมืองภายในประเทศที่มีเสถียรภาพจะสะท้อนถึงการยกระดับผลประโยชน์จากการรวมกลุ่มทางการค้าของกลุ่มอาเซียน ๒) ปัจจัยของรูปแบบการแข่งขันทางโครงสร้างตลาดจากการเก็บรายได้จากการตั้งระดับภาษีที่เหมาะสมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นจากการเคลื่อนย้ายทุนและแรงงานอย่างเหมาะสมภายใต้การบริหารจัดการด้านทรัพยากรที่มีจำกัดในประเทศ ๓) ปัจจัยของผลประโยชน์จากนโยบายการกระจายอำนาจที่สะท้อนถึงการบริหารและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการพัฒนาโครงสร้าง

* อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตลาดในการลดต้นทุนการผลิตในด้านเทคโนโลยีและด้านแรงงานระหว่างภาค ๔) ปัจจัยระดับโอกาสของการชนะการเลือกตั้งที่สะท้อนถึงที่นั่งของพรรคการเมืองที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กในระบบสหพันธภาค โดยตั้งข้อสมมติฐานจากการเพิ่มโอกาสภายใต้รูปแบบระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนในแต่ละภาคของประเทศไทยที่มีความแตกต่างกันตามปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น ความหลากหลายของระดับการค้าและการลงทุนที่สะท้อนถึงผลประโยชน์เชิงการเมืองในระยะยาว

Abstract

Research project, called “The Impact from Association of South East Asian Nations on Decentralization Policies in Thailand”, has been applied the concept of regression analysis to determine the feasible approach for institutional design under decentralized policies in Thailand. The results of institutional design under trade integration can be concluded as following: 1) the lower price under the domestic political stability enhances the benefits of the trade integration and 2) the competitive market structure by setting the tax efficiency can increase movement of capital and labors under trade integration. Therefore, the benefits of the institutional design associated with trade integration reflect the effective public policies, such as designing the federal and local government under the appropriate electoral systems indicating the economic and political development.

บทนำ

การศึกษาความเป็นไปได้ของบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน ที่มีต่อการกระจายอำนาจของประเทศไทย เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากเนื่องจาก ฐานการคิดแนวทางของนโยบายการกระจายอำนาจจะส่งผลโดยตรงต่อระดับการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ร่วมกัน

ดังนั้นความเข้าใจแนวคิดพื้นฐานของการรวมกลุ่มทางการค้าและการลงทุนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง อาเซียนเริ่มก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๑๐ มีวัตถุประสงค์ในการสร้างความมั่นคงร่วมกัน โดยเริ่มเน้นนโยบายที่ลดระดับภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ หลังจากนั้นประเทศไทยกับอาเซียนได้เน้นการยกระดับทางเศรษฐกิจเป็นหลักโดยเฉพาะสัดส่วนของการส่งออกที่มีผลต่อรายได้ประชาชาติโดยตรง เช่น^๑ ในปี พ.ศ.

^๑ หลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านการค้า การพาณิชย์ และอุตสาหกรรม (TEPCoT) รุ่นที่ ๓ สรุปประเด็น หัวข้อ “พื้นฐานเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยภายใต้พลวัต” บรรยายโดย ดร.คณิต แสงสุพรรณ และ สรุปประเด็นโดย: อ.เต็มธรรม สิทธิเลิศ

๒๕๓๖ ระดับการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก ๓,๕๔๐.๘ พันล้านเหรียญ เป็น ๓๒,๔๙๑.๑ พันล้านเหรียญ เป็นต้น แน่นอนว่า การค้าของไทยกับอาเซียนได้เปลี่ยนจากตลาดเดิม คือ การลดระดับการส่งออกสู่ตลาดในสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เป็นต้น โดยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกโดยรวมที่ลดลงจากประมาณ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ถึงประมาณ ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่ประเทศไทยได้ยกระดับการค้ากับอาเซียนโดยมีระดับขยายตัวถึง ๑๐.๖ เปอร์เซ็นต์ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม การย้ายฐานตลาดการส่งออกจากสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นมาเป็นอาเซียนอาจเสียค่าโอกาสในการเรียนรู้การพัฒนาสินค้าจากกลุ่มประเทศพัฒนาเนื่องจากประเภทสินค้าในกลุ่มอาเซียนเป็นกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกัน ดังนั้นการเพิ่มศักยภาพของระดับการส่งออกอาจไม่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว

อย่างไรก็ตาม ถ้าเปรียบเทียบศักยภาพการค้าและการลงทุนในตลาดอาเซียนจะเห็นว่า^๒ ๑) ถ้าเปรียบเทียบจำนวนประชากรซึ่งประเทศไทยและประชากรในอาเซียนจะมีความแตกต่างกันอย่างมาก เช่น ประเทศไทยมีประชากรเพียง ๖๖ ล้านคน แต่อาเซียนมีประมาณ ๕๘๓ ล้านคน ซึ่งปัจจัยด้านประชากรเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับการผลิตที่มีฐานการบริโภคในระดับสูงโดยรวมถึงฐานการผลิตในการลดต้นทุนด้านขนส่ง ๒) เรื่องของด้านการท่องเที่ยว ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวในระดับที่เพิ่มขึ้นถึง ๕๐.๑ ล้านคน ๓) ปัจจัยในด้านการค้า ประเทศไทยมีการค้ารวมที่เพิ่มขึ้นถึง ๑๓๖๐.๕ พันล้านเหรียญ ๔) ปัจจัยด้านการลงทุนระหว่างประเทศ ประเทศไทยมีประมาณ ๑๑.๒ พันล้านเหรียญ แต่อาเซียน มีถึง ๖๙.๕ พันล้านเหรียญ และ ๕) ใน

ส่วนด้านรายได้ประชาชาติ ประเทศไทยมี ๒๗๓.๗ พันล้านเหรียญ โดยถ้าคิดจากสัดส่วนของโลกคือ ๐.๔๕ % แต่เมื่อเทียบกับรายได้ประชาชาติของอาเซียนจะพบว่ามีถึง ๑,๕๐๔.๒ พันล้านเหรียญหรือคิดเป็น ๒.๔๕ % ของ GDP โลก ซึ่งรายได้ประชาชาติจะสูงขึ้นต่อเมื่อมีการค้าและการลงทุนร่วมกันมากขึ้น จากปัจจัยทั้ง ๕ ข้อ จะเห็นว่าการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศจะเป็นช่องทางหนึ่งของประเทศไทยที่จะเพิ่มโอกาสในการยกระดับการค้าและการลงทุน โดยแนวโน้มของการลงทุนที่มากขึ้นภายใต้กรอบและเงื่อนไขของการเปิดเขตการค้าเสรีร่วมกันในกลุ่มอาเซียนอาจส่งผลต่อการลดช่องว่างของรายได้ระหว่างคนรวยและคนจนในระยะสั้นและระยะกลาง อย่างไรก็ตามปัจจัยทางการเมืองในการวางแผนกลยุทธ์ในการรองรับและเพิ่มศักยภาพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากในแต่ละประเทศโดยเฉพาะประเทศที่ด้อยพัฒนาและประเทศกำลังพัฒนาเนื่องจากอุปสรรคของกลุ่มอาเซียน คือ ระดับความเป็นประชาธิปไตยและระดับเสถียรภาพทางการเมืองมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ถ้ากล่าวโดยสังเขป แนวทางการวิเคราะห์บริบทของกลุ่มอาเซียนผ่านงานวิจัยเชิงปริมาณภายใต้การตั้งสมมติฐานจะสามารถนำมาอธิบายและสร้างความเข้าใจการวางแผนกลยุทธ์ของภาครัฐของประเทศไทย

^๒ ดูจากการอ้างอิงที่ ๑

ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการยกระดับการค้าและการลงทุน ของประเทศไทยจากการมีบทบาทในสมาคมประชาชาติ แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือปัจจัย หรือตัวแปรทางเศรษฐกิจ

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \beta_4 X_4 + \dots + \beta_n X_n + \varepsilon_i$$

- Y_i → ระดับการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายใต้การยกระดับการค้าและการลงทุนโดย
วิเคราะห์จากการที่ประเทศไทยเริ่มมีบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น การทำสนธิสัญญาในกลุ่มการค้าร่วมกัน
- X_1 → ปัจจัยการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในอาเซียนในแต่ละปี
- X_2 → ปัจจัยด้านของรายได้ประชาชาติของอาเซียนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี
- X_3 → ปัจจัยทางการเมือง หรือเสถียรภาพทางการเมืองในแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียน
- X_4 → ดัชนีการเปลี่ยนแปลงของระบอบประชาธิปไตยที่มีแรงกดดันจากการรวมกลุ่มทาง
การค้าและแรงผลักดันจากองค์การค้าโลก หรือ WTO (World Trade Organization)
- X_5 → ปัจจัยด้านความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้จากนโยบายทางด้านการคลัง โดย
เฉพาะภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการถ่ายโอนจากส่วนกลางสู่ระดับท้องถิ่น หรือ
อำนาจการบริหารจัดการงบประมาณคลัง

ถ้ามองจากความสัมพันธ์ระหว่างระดับการ
สร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายใต้การยกระดับการ
ค้าและการลงทุนกับปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์และ
รัฐศาสตร์ดังกล่าว (ตัวแปรต้นต่างๆ) เช่น ๑) ปัจจัย
การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในอาเซียนในแต่ละปี
ซึ่งเป็นผลเชิงบวกกับการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
๒) ปัจจัยด้านของรายได้ประชาชาติของอาเซียนที่เพิ่ม
ขึ้นในแต่ละปีซึ่งเป็นผลเชิงบวกกับการสร้างเสถียรภาพ
ทางเศรษฐกิจ ๓) ปัจจัยทางการเมือง หรือเสถียรภาพ
ทางการเมืองในแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น

ดัชนีความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งเป็นผลเชิงบวกกับการ
สร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เป็นต้น จากความ
สัมพันธ์ดังกล่าวจะเห็นว่าตามหลักการศึกษา
เศรษฐศาสตร์การเมือง ปัจจัยดังกล่าวสามารถอธิบาย
ได้ง่ายและมีการศึกษาเชิงความสัมพันธ์จากการนำ
สมการถดถอยมาประยุกต์หาความสัมพันธ์ไว้ในงาน
วิจัยหลายชิ้น โดยผลส่วนใหญ่จะเห็นว่าการยกระดับ
การรวมกลุ่มทางการค้าทั่วไปจะเป็นผลเชิงบวกโดย
เฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหภาพยุโรป
องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา

(โออีซีดี) และองค์กรทางเศรษฐกิจในทวีปอเมริกาเหนือ (นาฟตา) เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ยกเว้นการศึกษาเชิงลึกในกลุ่มอาเซียนซึ่งมีปัจจัยทางการเมือง และปัจจัยความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ที่มีระดับที่ต่างกันในกลุ่มจะเป็นอุปสรรคของการยกระดับการรวมกลุ่มทางการค้า ดังนั้น การศึกษาเชิงลึกโดยเฉพาะประเทศไทยที่จะได้ผลประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจจากกลุ่มอาเซียนจึงเป็นประเด็นที่สำคัญ เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวจะสะท้อนถึงการสร้างกลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์ หรือ Strategic formulation ภายใต้ระบบสถาบันแบบเป็นทางการที่จะบ่งชี้ถึงการเพิ่มโอกาสทางการค้าและการลงทุน หรือปัจจัยทางเศรษฐกิจจะเป็นปัจจัยที่มาจากผลของการสร้างกลยุทธ์ที่เหมาะสมแต่ต้องมีปัจจัยทางการเมืองสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายทางการคลังควบคู่กับการมีธนาคารกลางในการกำหนดนโยบายทางการเงินอย่างเหมาะสม

ดังนั้น การวิจัยจะเน้นการศึกษาว่าปัญหาของการกระจายอำนาจในประเทศไทยเป็นหลักเนื่องจากการปรับโครงสร้างเชิงอำนาจผ่านนโยบายการกระจายอำนาจเป็นนโยบายที่สำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของภาครัฐในการบริหารจัดการการเคลื่อนย้ายแรงงานและตลาดทุนต่างๆ เช่น ๑) ความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจกับการดำเนินยุทธศาสตร์ของภาครัฐว่าหลังจากใช้นโยบายการกระจายอำนาจจะส่งผลกระทบต่อระดับเศรษฐกิจภายใต้การพัฒนาทางการเมืองอย่างไร ภายใต้การวิเคราะห์จากโครงสร้างตลาด ๒) การกระจายอำนาจกับการดำเนินยุทธศาสตร์ของภาครัฐสามารถยกระดับเศรษฐกิจภายใต้การมีบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้หรือไม่ และ ๓) การสร้างยุทธศาสตร์ควบคู่กับการปรับ

โครงสร้างเชิงอำนาจควรเป็นรูปแบบอย่างไรที่สะท้อนถึงการได้ประโยชน์ทางการค้าและการลงทุนจากกลุ่มอาเซียนอย่างแท้จริง (O'Loughlin, J., Ward, M. D., Lofdahl, C. L., Cohen J. S., Brown D. S., Reilly D., Gleditsch, K. S., & Shin, M. (1998, December).

นอกจากนั้น การเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นเรื่องที่ภาครัฐต้องวางมาตรการรองรับเชิงนโยบายกับปรับโครงสร้างการกระจายอำนาจควบคู่กัน และควรมีการพิจารณามาตรการต่างๆ อย่างชัดเจน เช่น Route Map - Action plans เนื่องจาก อาเซียนจะเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ และต้องมีการปรับอัตราภาษีนำเข้าเป็นศูนย์ ดังนั้นมาตรการที่ควรพิจารณามีดังนี้

๑. การปรับมาตรการโครงสร้างตลาดเพื่อการนำเข้าสินค้าเกษตรและยกระดับการแข่งขันในด้านประสิทธิภาพการผลิต โดยลดมาตรการแทรกแซงราคาสินค้าและที่สำคัญอาจรวมถึงการสร้างกองทุนที่ลดระดับการพึ่งพิงงบประมาณจากภาครัฐ เช่น กองทุนเพื่อการปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร
๒. การสร้างมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าจากกลุ่มการค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (Safeguard Measure)
๓. การปรับและการสร้างกองทุนภาคการผลิตและภาคบริการต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก
๔. การสร้างกลไกการเคลื่อนย้ายทุนและแรงงาน โดยมองถึงการเพิ่มขึ้นของดัชนีรายได้ประชาชาติที่มีองค์ประกอบจากการเพิ่มการส่งออกควบคู่กับการบริโภคและการลงทุนจากกลุ่มการค้าระหว่างประเทศ

ข้อมูลพื้นฐาน ของกลุ่มอาเซียน ในการเปิดการค้าเสรี^๓

การพิจารณาประเด็นข้างต้นจะเห็นว่าการปรับกลยุทธ์ต่างๆ มีความสำคัญอย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ตาม การเน้นแนวคิดการปรับนโยบายการกระจายอำนาจเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญในการยกระดับมาตรการในรูปแบบของการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระยะยาว กรอบและแนวคิดของการกระจายอำนาจจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศเนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจและการโอนอำนาจในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพผ่านกระบวนการทางการเมืองในรูปแบบของการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและลดระดับการตัดสินใจของส่วนกลางในการบริหารจัดการเชิงนโยบายถือว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ต้องนำมาทำการศึกษาเชิงลึกโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเชิงอำนาจในกลุ่มการค้าระหว่างประเทศที่มีองค์ประกอบจากประเทศด้อยพัฒนา และประเทศกำลังพัฒนา โดยแน่นอนว่าโครงสร้างเชิงอำนาจของประเทศไทยโดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจของส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นอาจมีการเปลี่ยนแปลงรวมถึงอำนาจที่รัฐธรรมนูญวางโครงสร้างไว้ ดังนั้น การศึกษาบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการกระจายอำนาจในประเทศไทยจึงเป็นประเด็นที่ต้องนำมาพิจารณา

ประเทศในกลุ่มสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือก่อตั้งเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยมีจุดประสงค์ในการสร้างนโยบายทางเศรษฐกิจผ่านรูปแบบการลงทุนและการค้าร่วมกันโดย

การยกระดับความร่วมมือทางเศรษฐกิจโดยรวมของอาเซียนในระดับภูมิภาค (ASEAN Free Trade Area – AFTA) ซึ่งประเทศสมาชิกในปัจจุบันประกอบไปด้วยประเทศบรูไน (ในปี ๒๕๒๒) เวียดนาม (ในปี ๒๕๓๘) ลาวและพม่า (ในปี ๒๕๔๐) มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และกัมพูชา (ในปี ๒๕๔๒) โดยมีเงื่อนไขในข้อตกลงทางการค้าผ่านกระบวนการทางการเมืองในการลดค่าเฉลี่ยระดับภาษี หรือ Common Effective Preferential Tariff โดยสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีแนวคิดของการนำความได้เปรียบทางทรัพยากรที่มีความแตกต่างในด้านปัจจัยการผลิต จำนวนของประชากรที่มีประมาณ ๖๕๐ ล้านคนและพื้นที่ประมาณ ๔.๕ ล้านตารางกิโลเมตรมาคิดในเรื่องปัจจัยฐานการผลิตและการลงทุนต่างๆ

การผลักดันของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ย่อมมีอิทธิพลต่อโครงสร้างเชิงอำนาจโดยเฉพาะกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาและกลุ่มประเทศด้อยพัฒนาเนื่องจากระดับระบอบประชาธิปไตยส่วนใหญ่ของกลุ่มประเทศดังกล่าวยังไม่เป็นระบอบการปกครองที่มีการส่งเสริมการพัฒนาทางการค้าการลงทุนเท่าที่ควรและยังประกอบไปด้วยระบบสถาบันที่มีความอ่อนแอ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการขับเคลื่อนทางด้านภาษีโดยระดับค่าเฉลี่ยระดับภาษี หรือ Common Effective Preferential Tariff ค่อนข้างมีการลดระดับโดยใช้ระยะเวลาที่ยาวนานกว่ากลุ่มประเทศต่างๆ ที่มีการรวมกลุ่มทางการค้าอย่างเช่น สหภาพยุโรป องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (โออีซีดี) และองค์การทางเศรษฐกิจในทวีปอเมริกาเหนือ (นาฟตา) เป็นต้น โดยข้อแตกต่างของระดับการรวมกลุ่มมีข้อที่แตกต่างกัน เช่น ระดับการรวมกลุ่มของสหภาพยุโรป จัดว่าเป็นการ

^๓ ดูจากการอ้างอิงที่ ๑

รวมกลุ่มแบบสมาคมเศรษฐกิจโดยมีโครงสร้างการบริหารจัดการในระบบรัฐสภากลาง และมีการใช้ค่าเงินเดียวกันในกลุ่มเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจผ่านการบริหารจัดการนโยบายทางการเงินและการคลังร่วมกัน ตรงกันข้าม ความแตกต่างของระดับเศรษฐกิจและระบอบการปกครองในกลุ่มสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถือว่ามีปัญหาอย่างมาก เนื่องจากความแตกต่างเชิงปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเมืองที่ก่อให้เกิดความร่วมมือทางการค้าที่ล้มเหลวอย่างมากในระยะยาวเมื่อเทียบกับค่าเสียโอกาสในการทำการค้าร่วมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น การแลกเปลี่ยนทางความคิดและการสร้างสรรค์ทางด้านเทคโนโลยี เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับการผลักดันของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้มีการรวมกลุ่มทางการค้าและการลงทุนมากขึ้นย่อมมีอิทธิพลต่อโครงสร้างเชิงอำนาจในการบริหารจัดการทางโครงสร้างท้องถิ่น เช่นกัน เนื่องจากการผลักดันการกระจายอำนาจในประเทศไทยโดยลดบทบาทของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคและเพิ่มอำนาจของส่วนท้องถิ่นตามหลักทฤษฎี คือ การยกย่องระดับทางการค้าผ่านระบบการกระจายอำนาจ ดังนั้น การศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีโดยการสร้างข้อสมมติฐานภายใต้หลักการประยุกต์ในเชิงปฏิบัติถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากสำหรับการวิจัย เนื่องจากข้อสรุปจากการวิจัยอาจเป็นแนวคิดที่สำคัญในการนำแนวคิดเป็นทางเลือกเชิงนโยบายได้ในอนาคต

ภาพรวมของ AEC-ASEAN Economic Community ได้วางแนวทางของกลยุทธ์เชิงนโยบาย AEC และสามารถสรุปได้ทั่วไป คือ การเคลื่อนย้ายตลาดการค้า ตลาดเงินทุนและตลาดแรงงานต่างๆ โดยเสรี โดยการเคลื่อนย้ายที่ยกระดับขีดความสามารถจำเป็นต้องเน้นนโยบายด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การ

ขนส่ง เป็นต้น นอกจากนี้ การวางกรอบและเงื่อนไขของการกระจายอำนาจให้เกิดความเหมาะสมในการสร้างขีดความสามารถในการกำหนดอัตราด้านภาษี ภายใต้การสร้างกลไกตลาด ในการขับเคลื่อนนโยบายของภาคเอกชน เป็นปัจจัยที่สำคัญมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นต้น ดังนั้น การพัฒนาด้านเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการสนับสนุน เช่น การลดความเหลื่อมล้ำของการขยายการลงทุนต่างๆ ในประเทศที่ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐในการตั้งกองทุนการสนับสนุนการพัฒนา SMEs และการสร้างเครือข่ายในการพัฒนาระบอบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้นซึ่งการพัฒนาระบอบการปกครองจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือจากภาคประชาชนเพื่อสร้างการพัฒนาทางการเมืองร่วมกันผ่านรูปแบบของการกำหนด การเลือก และการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ระบบการกระจายอำนาจของประเทศไทยภายใต้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ภายใต้แนวคิดการศึกษาความเป็นไปได้ของบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้^๔

กรอบและแนวคิดการบริหารราชการแผ่นดินภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดการจัดโครงสร้างเชิงอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและการตัดสินใจในด้านการบริหารจัดการนโยบายต่างๆ ของส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

^๔ Retrieve (12/12/2554) <http://www.ombudsman.go.th/10/documents/law/Constitution2550.pdf>

โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบการเชื่อมโยงอำนาจหน้าที่ที่ได้รับอำนาจจากส่วนกลางในการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่สำคัญในระดับท้องถิ่น โดยผ่านกระบวนการทางการเมืองภายใต้ขอบเขตของระบบการกระจายอำนาจและนโยบายที่จะตอบสนองต่อภาคประชาชน นอกจากนี้รัฐธรรมนูญหมวดที่ ๘๑ มาตรา ๒๘๑ ได้กำหนดการปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีอิสระในการบริหารจัดการบริการสาธารณะผ่านการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน และมาตรา ๒๘๓ โดยให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระของอำนาจส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบายการบริหารจัดการการคลังสาธารณะ และการบริหารงานบุคคล เป็นต้น โดยความเป็นอิสระเชิงอำนาจจะต้องคำนึงถึงการใช้อำนาจให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากการบริหารจัดการท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องคู่ขนานกับการพัฒนาระดับจังหวัดและการพัฒนาระดับประเทศ เนื่องจากการพัฒนาส่วนท้องถิ่นต้องอาศัยปัจจัยของระบบพรรคการเมืองซึ่งผู้แทนจากท้องถิ่นยังขึ้นตรงต่ออำนาจที่มาจากพรรคการเมืองในระดับประเทศ ดังนั้น ถึงแม้ว่าผู้นำท้องถิ่นจะมีอำนาจในการบริหารจัดการแบบเป็นอิสระแต่ผลประโยชน์ยังขึ้นตรงต่อพรรคการเมืองขนาดใหญ่อยู่ ซึ่งความสอดคล้องของการพัฒนาแบบคู่ขนานยังมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม นอกจากนี้การจัดสรรรายได้จากภาคผู้ผลิตและผู้บริโภคในระดับท้องถิ่นยังต้องมีความสอดคล้องกับราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เนื่องจากท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีบางประเภท ดังนั้น รายได้ที่แท้จริงของท้องถิ่นยังขึ้นตรงกับส่วนกลางหรือการผูกขาดอำนาจของส่วนกลางเพราะรายจ่ายของท้องถิ่นมีระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องกับการพัฒนาในด้านระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ แต่ในเวลาเดียวกันรายรับยังไม่เพียงพอต่อการจัดสรรภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด

กล่าวโดยสรุปคือ การจัดสรรงบประมาณของท้องถิ่นกับอำนาจและหน้าที่ของท้องถิ่นในประเทศไทยยังถือว่าอยู่ในระดับที่ต่ำเมื่อเทียบกับการกระจายอำนาจในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว เนื่องจากระดับสถานการณ์จัดสรรงบประมาณยังขึ้นตรงต่อพรรคการเมือง ความโปร่งใสในการบริหารจัดการงบประมาณอย่างไม่ชัดเจนและสถานะรายรับและรายจ่ายไม่สมดุลและทำให้เกิดสถานะทางการเงินท้องถิ่นที่ยังไม่เหมาะสมกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจเท่าที่ควร เช่น ความเหลื่อมล้ำของการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ระดับท้องถิ่น ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญจะกำหนดไว้ชัดเจนก็ตาม นอกจากนี้ ถ้าตั้งข้อสังเกตจากระบบสถาบันแบบไม่เป็นทางการภายใต้วัฒนธรรมทางการเมืองกับแนวทางการปฏิรูประบบการกระจายอำนาจอาจไม่สะท้อนถึงการส่งเสริมการบริหารจัดการในรูปแบบท้องถิ่นเท่าที่ควร เนื่องจากการอนุมัติงบประมาณของท้องถิ่นผ่านอำนาจระดับกระทรวงยังขึ้นตรงต่ออำนาจของรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีอีกด้วย

การคำนึงถึงที่มาของอำนาจก็มีความสำคัญเช่นการนำมาตรา ๒๘๔ มาวิเคราะห์โดยตั้งข้อสังเกตว่าที่มาของคณะสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งจากภาคประชาชน หรือการสรรหาผ่านการเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นโดยมีวาระในการดำรงตำแหน่งวาระละสี่ปี นอกจากนี้ มาตรา ๒๘๖ และ มาตรา ๒๘๗ ได้คำนึงถึงหน้าที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมผ่านการออกข้อบัญญัติ ผ่านการยื่นคำร้องต่อประธานสภาท้องถิ่นและประชาชนมีอำนาจในการตรวจสอบ ผ่านงบประมาณรายรับและรายจ่ายในส่วนท้องถิ่น ผ่านการรายงานผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมจะเห็นได้ว่าความต้องการของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๘๔ ต้องการกำหนดบทบาทและหน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่นโดยให้มีอำนาจในการ

บริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนากระบวนการปกครองท้องถิ่นของไทยและการยกระดับการมีส่วนร่วมทางนโยบายส่วนท้องถิ่นโดยแบ่งกฎหมายออกเป็น ๔ หมวดที่สำคัญ ซึ่งแต่ละหมวดจะออกแบบภารกิจและหน้าที่ภายใต้ระบอบการปกครองแบบเป็นประชาธิปไตย เช่น หมวดที่ ๑ ว่าด้วยหน้าที่และภารกิจของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมวดที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องการกำหนดหน้าที่และการกำหนดอำนาจในการจัดระบบการบริหารและการจัดการนโยบายสาธารณะ หมวดที่ ๓ การบริหารนโยบายต่างๆ ที่มีกรอบและเงื่อนไขของการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรในส่วนท้องถิ่น และหมวดที่ ๔ แผนการบริหารและการจัดการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป ระเบียบขั้นตอนการบริหารและการจัดการนโยบายท้องถิ่นโดยภาพรวมจะขึ้นอยู่กับการบริหารและการจัดการจากคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง โดยคณะกรรมการชุดนี้มีความสำคัญอย่างมากในการยกระดับการพัฒนาทางการเมืองในระดับท้องถิ่นและการตัดสินใจระดับการวางแผนเชิงนโยบายในระดับมหภาค นอกจากนี้ ยังมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการในการปฏิบัติการกิจด้านต่างๆ เช่น การจัดทำแผนท้องถิ่นภายใต้การกำกับแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการแผนปฏิบัติการในด้านการเงินการคลังและงบประมาณ ประเด็นดังกล่าวอาจรวมถึงการกำหนดขอบเขตและขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไปอยู่กับส่วนท้องถิ่น โดยคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย ๑) ฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำจำนวน ๑๒ คือ

นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ๒) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๑๒ คน คือ ผู้แทนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ๕ คน ผู้แทนผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๒ คน ผู้แทนผู้บริหารเทศบาล ๓ คน และผู้แทนผู้บริหารเมืองพัทยา ผู้แทนผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และผู้แทนผู้บริหารจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๒ คน นอกจากนั้น ยังมีผู้แทนจากผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๒ คน โดยการสรรหาจากผู้มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารด้านการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่นในสาขารัฐศาสตร์ และรวมถึงผู้แทนจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม การศึกษาบทบาท หน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่นภายใต้การวิเคราะห์การจัดเก็บรายได้และการจัดสรรรายได้มีความสำคัญในการอธิบายถึงระดับประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยแบ่งสัดส่วนออกเป็นสองระยะคือ

- ๑) ระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถหารายได้ในสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ที่คิดเป็นสัดส่วนของรายได้จากภาครัฐ และ
- ๒) ระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถหารายได้ในสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๓๕ ที่คิดเป็นสัดส่วนของรายได้จากภาครัฐ

อย่างไรก็ตามโครงสร้างเชิงอำนาจในระบบท้องถิ่นอาจไม่เพียงพอต่อการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากปัญหาของโครงสร้างการกระจายอำนาจสะท้อนถึงความล้มเหลวของการจัดเก็บงบประมาณและรูปแบบของนโยบายต่างๆ ที่ไม่รองรับการเคลื่อนย้ายตลาดทุนและแรงงานในระยะยาว เป็นต้น

วรรณกรรมต่างๆ ที่สำคัญ ภายใต้แนวคิดทางรัฐศาสตร์ เชิงปริมาณ

Henry Teune (1982) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวสะท้อนถึงความสำคัญของประเทศที่มีการปรับโครงสร้างจากการรวมศูนย์อำนาจมาเป็นรูปแบบการกระจายอำนาจ เนื่องจากการคำนึงถึงแนวคิดเชิงปัจจัยและความสัมพันธ์ภายใต้กรอบและเงื่อนไขใน ๔ ประเด็น คือ

๑. ความสำเร็จระดับชาติอาจขึ้นอยู่กับนโยบายการกระจายอำนาจที่มีผลต่อการเคลื่อนย้ายของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในระยะสั้น แต่ในระยะยาวจะสะท้อนถึงการติดอยู่กับพื้นที่จากการจัดสรรนโยบายในด้านสวัสดิการต่างๆ หรือ Interest-group allocation นั้นหมายถึงการเคลื่อนย้ายกลุ่มผลประโยชน์จะสะท้อนถึงความร่วมมือทางการเมืองถ้าการกระจายอำนาจสามารถยกระดับการพัฒนาทางการเมืองที่มีผลต่อเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่ ทำให้ความต้องการการตอบสนองของนโยบายสาธารณะและนโยบายสวัสดิการต่างๆ มีความถูกต้อง

๒. การคำนึงถึงประเด็นในด้านการลงทุน หรือ Investment ภายใต้กรอบและเงื่อนไขของการกระจายอำนาจ เนื่องจากการกระจายอำนาจก่อให้เกิดการจัดสรรความต้องการของการลงทุนที่มีความหลากหลายตามสภาพพื้นที่โดยสามารถลดระดับต้นทุนในการผลิตหรือความได้เปรียบจากแรงงานและทรัพยากรที่มีอยู่เชิงพื้นที่และรวมถึงอำนาจในการตัดสินใจของการใช้อัตราภาษีต่างๆ ที่มีอัตราต่างกันในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและอาจรวมถึงการเลือกชนิดของภาษีในการเพิ่มหรือลดระดับความเสี่ยงของนโยบายภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพจากการใช้นโยบายที่มีประสิทธิภาพเชิงพื้นที่ ซึ่งผลที่ตามมาคือ การยกระดับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีลักษณะเฉพาะภายใต้แนวคิดการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในระดับท้องถิ่น

๓. อัตราการผลิตและการสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์หรือ Invention ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการรวมศูนย์อำนาจแต่มีผลเชิงบวกกับการกระจายอำนาจ เนื่องจากการกระจายอำนาจก่อให้เกิดการกระตุ้นด้านการลงทุนจากภาคเอกชนและการติดอยู่กับพื้นที่ของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดการการสร้างการประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์อย่างรวดเร็วและ

๔. การลดระดับความเหลื่อมล้ำ หรือ Inequality ขึ้นอยู่กับรูปแบบของระบอบการปกครองและรูปแบบการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจหรือการกระจายอำนาจ แต่มีการตั้งสมมติฐานว่าการกระจายอำนาจควบคู่การปกครองแบบสหพันธรัฐจะยกระดับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและลดระดับความเหลื่อมล้ำทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมอย่างชัดเจน

เนื่องจากระบอบการปกครองที่เป็นแบบสหพันธรัฐใช้อำนาจของนโยบายท้องถิ่นที่เพิ่มการมีส่วนร่วมในนโยบายต่างๆ จากการตัดสินใจของรัฐเป็นของตนเอง ดังนั้น การมีส่วนร่วมเชิงการปกครองผ่านกระบวนการทางนโยบายภายใต้สหพันธรัฐจะสามารถยกระดับทางเศรษฐกิจภายใต้การพัฒนาทางการเมืองได้อย่างดีและเหมาะสม

นอกจากนั้น Henry Teune ได้กล่าวถึงและสรุปประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจว่า การดำเนินนโยบายการกระจายอำนาจที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อสภาพทางเศรษฐกิจจะต้องคำนึง ๔ ประเด็นดังกล่าว เนื่องจากการพัฒนาทางการเมืองควบคู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเชิงอำนาจโดยเฉพาะการกระจายอำนาจทางการคลังภายใต้การบริหารจัดการนโยบายการกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพที่สะท้อนถึงความพร้อมของการยกระดับทางการค้าและการลงทุนอย่างเสรี เช่น การเปิดการค้าเสรีซึ่งเป็น Stage of integration ในลำดับแรกในการยกระดับการค้าและการขยายการลงทุนในระยะยาว และที่สำคัญผลของการยกระดับความร่วมมือยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาวด้วย

Lars P. Feld ได้เขียนไว้ในหัวข้อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการให้ระดับภาษีที่ก่อให้เกิดการแข่งขันในโครงสร้างตลาดโดยสะท้อนถึงการใช้นโยบายการกระจายรายได้ภายใต้ยุทธศาสตร์ของภาครัฐที่มีผลต่อสวัสดิการของประชาชน (Tax competition and income redistribution) เช่น การตั้งคำถามว่าการเปรียบเทียบกรณีการศึกษาจากกลุ่มสหภาพยุโรป เช่น ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และประเทศสหรัฐอเมริกา โดยคำนึงถึงระดับการแข่งขันของตลาดภายใต้กรอบ

และเงื่อนไขทางภาษีจะนำไปสู่การล่มสลายของรัฐสวัสดิการหรือไม่ เนื่องจากการตั้งระดับภาษีแบบก้าวหน้ามากเกินไปจะส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายของประชาชนในกลุ่มสหภาพยุโรปที่จะก่อให้เกิดความลำบากของภาครัฐในการได้ผลประโยชน์เชิงภาษี ผลที่ตามมาคือระดับการเก็บรายได้ต่ำลงในระดับท้องถิ่น และสะท้อนถึงการล่มสลายของรัฐสวัสดิการกับการเคลื่อนย้ายการลงทุนและแรงงาน ในทางตรงกันข้ามระดับภาษีอัตราก้าวหน้าของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ไม่ได้สูงมากจะสะท้อนการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างรัฐน้อยกว่าการเคลื่อนย้ายทุนและแรงงานของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ในกลุ่มสหภาพยุโรป และการตั้งระดับภาษียังอยู่ในระดับที่ไม่แข่งขันของตลาดมากเกินไปในแต่ละพื้นที่เมื่อเทียบกับประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้นิเวศของภาษี เช่น อัตราภาษีแบบก้าวหน้า หรือภาษีแบบอัตราถดถอยเป็นคำตอบของความสามารถในการเก็บรายได้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของรัฐสวัสดิการ

Philip J. Grossman และ Edwin G. West. (1994) ได้เกริ่นถึงงานวิจัยล่าสุดในสาขาเศรษฐศาสตร์สาธารณะโดยงานวิจัยได้ประยุกต์สมการถดถอยในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างระดับการกระจายอำนาจภายใต้โครงสร้างของภาครัฐและสัดส่วนของรัฐบาลในการสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ โดยอ้างอิงถึงมุมมองของเศรษฐกิจจากทฤษฎีที่มีการคาดการณ์โดยตั้งประเด็นถึงระดับการแข่งขันภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่ทำให้มีการแข่งขันระหว่างทางพรรคการเมืองในการเป็นรัฐบาลซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งในการตั้งข้อสังเกตของระดับการกระจายอำนาจที่เพิ่มขึ้นโดยได้ยกตัวอย่างจากประเทศแคนาดาว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐบาลกลางจะผูกผันกับสัดส่วนของรัฐบาลในการสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติภายใต้การกระจายอำนาจที่มีมาก

ขึ้นในประเทศ แต่จะมีความสัมพันธ์แบบแปรผันตรงกับ การเก็บรายได้ที่มากขึ้นในระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่น เนื่องจากปัจจัยของระบบการเลือกตั้งเป็นปัจจัยที่สะท้อนถึงการเมืองในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นในการตอบสนองกับประชาชนเชิงพื้นที่ในด้านการจัดสรรงบประมาณและการจัดเก็บรายได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้รูปแบบสหพันธรัฐ

Örjan Sjöberg และ Fredrik Sjöholm (2004) ได้อธิบายถึง ๑) การเปิดการค้าแบบเสรีและภูมิศาสตร์การผลิตของอุตสาหกรรมที่มีการจับตัวกัน และ ๒) ความเข้มข้นและการกระจายในอุตสาหกรรมการผลิตของอินโดนีเซีย โดยใช้ค่าวัดจาก Herfindahl Index ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดที่สำคัญทางเศรษฐกิจในการวัดระดับความเข้มข้นและการกระจายในอุตสาหกรรมการผลิตซึ่งส่งผลต่อการวัดระดับความสัมพันธ์ระหว่างการยกระดับทางการค้าที่มีผลต่อแนวทางและทิศทางของนโยบายระหว่างประเทศ ดังนั้น การตั้งข้อสังเกตว่าผลกระทบของการเปิดเสรีการค้ากับความเข้มข้นของกิจกรรมทางเศรษฐกิจจึงเป็นประเด็นที่สำคัญและไม่สามารถนำมาอธิบายได้ง่าย ดังนั้น การประยุกต์แนวคิดเชิงปริมาณในการวัดและอธิบายความสัมพันธ์ในระดับเขตและระดับท้องถิ่นที่ส่งผลจากระดับการเปิดการค้าเสรี จึงเป็นสิ่งสำคัญ

Mansfield D. E. Milner V. H. และ Rosendorff B. P. (2002) ได้สร้างโมเดลทางคณิตศาสตร์จากแนวคิดพฤติกรรมทางการเมืองในแต่ละกลุ่มการค้าที่มีระบอบการปกครองที่แตกต่างกันโดยผลของการศึกษาจะเห็นว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่คล้ายกันจะส่งผลเชิงบวกในการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศมากกว่าประเทศในกลุ่มการค้าที่มีระดับการปกครองที่แตกต่างกันโดยเฉพาะระบอบการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ที่คล้ายกัน นอกจากนี้

Mansfield และ Rosendorff ได้สร้างสมการถดถอยโดยตั้งข้อสังเกตว่าปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์มีผลต่อการยกระดับการรวมกลุ่มทางการค้า โดยผลที่ออกมาจะเห็นว่าประเทศที่มีระบอบการปกครอง สถานะทางเศรษฐกิจ และสภาพทางวัฒนธรรมที่คล้ายกันจะส่งผลที่ดีกับการค้าการลงทุนระหว่างประเทศร่วมกัน

ข้อสมมติฐานในงานวิจัย

H₀: บทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการกระจายอำนาจในประเทศไทยหรือไม่อย่างไร ถ้ามี ประเทศไทยควรมีการปรับโครงสร้างเชิงอำนาจภายใต้กรอบและเงื่อนไขของการกระจายอำนาจในรูปแบบใด

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

๑. พยายามตอบคำถามว่าบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการกระจายอำนาจในประเทศไทยและภาครัฐควรคำนึงถึงการมองแนวทางของการบูรณาการ หรือการปรับโครงสร้างเชิงอำนาจภายใต้กรอบและเงื่อนไขของการกระจายอำนาจอย่างเหมาะสมกับการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ
๒. หาแนวทางการปรับโครงสร้างการกระจายอำนาจเพื่อสร้างความสมดุลของโครงสร้างตลาดและสามารถผลักดันจากประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางการค้าเพื่อลดระดับความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในประเทศไทยในระยะยาวในรูปแบบของปัจจัยต่างๆ

ทฤษฎีหรือกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

MODEL I

Estimation Command:

=====

LS GINI ELECTORAL INFLA LABOUR_FORCE GENER_CON C

Estimation Equation:

=====

GINI = C (1)*ELECTORAL + C (2)*INFLA + C (3)*LABOUR_FORCE + C (4)*GENER_CON + C(5)

MODEL II

Estimation Command:

=====

LS GINI DEMO CONTRO_CORRUP GOV_EFFE POLI_STA_AB_VIOL_TERR POLITY C

Estimation Equation:

=====

GINI = C (1)*DEMO + C (2)*CONTRO_CORRUP + C (3)*GOV_EFFE + C (4)*
POLI_STA_AB_VIOL_TERR + C (5)*POLITY + C (6)

การกระจายอำนาจทางการเมืองและการคลัง และการยกระดับทางการค้า (Inter-state Cooperation)

การกระจายอำนาจที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสร้างกระบวนการทางนโยบายเป็นปัจจัยที่สำคัญในการยกระดับทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพในการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ ดังนั้นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นเรื่องที่สำคัญในการทำการศึกษาศึกษาและวิเคราะห์ โดยองค์ประกอบในระบบสถาบันแบบเป็นกลาง เช่น รูปแบบการกระจายอำนาจเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญ เนื่องจากรูปแบบการกระจายอำนาจเป็นตัวกำหนดจำนวนของผู้แทนทางการเมืองในระดับท้องถิ่นในการ

บริหารจัดการงบประมาณในรูปแบบของโครงการต่างๆ ที่สามารถยกระดับรายได้ในส่วนท้องถิ่น (Sirowy, L. & Alex, I. 1990; Staiger, R. W. 1995a; Tongzon, J. L. & Khan H., 2005) เช่น กลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว อย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา จะเห็นว่าการกระจายอำนาจเป็นรูปแบบสหพันธรัฐ (Federalism) ซึ่งรูปแบบดังกล่าวผู้แทนทางการเมืองในระดับมลรัฐและระดับท้องถิ่นมีอำนาจอย่างสมบูรณ์ในการกำหนดนโยบาย และนำนโยบายไปใช้อย่างเป็นอิสระจากส่วนกลาง เช่น การกำหนดอัตราภาษีต่างๆ และการกำหนดนโยบายสวัสดิการต่างๆ ที่สำคัญภายใต้การจัดเก็บรายได้ อย่างไรก็ตาม ระบบแบบสหพันธรัฐส่งเสริมระบบการเลือกตั้งให้มีอำนาจแก่ผู้แทนทางการเมืองในการบริหารจัดการนโยบายของมลรัฐอย่างมาก

ถ้ามองจากระบบการเลือกตั้งโดยรวมของไทย โดยตั้งข้อสังเกตจากระบบการเลือกตั้งส่วนกลางและในส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความเป็นไปได้ว่า ระบบการเลือกตั้งในปัจจุบันอาจไม่เหมาะสมกับการยกระดับการรวมกลุ่มทางการเมืองเพื่อการพัฒนาทางการเมืองและการตลาดทุน ถ้ามองจากระบบการเลือกตั้งส่วนกลางซึ่งประกอบไปด้วยการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรและการเลือกตั้งวุฒิสภา จะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเป็นการใช้ระบบการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเบอร์เดียวจำนวน ๓๗๕ คน และระบบบัญชีรายชื่อ จำนวน ๑๒๕ คน ซึ่งทำให้พรรคการเมืองมีขนาดใหญ่และพรรคการเมืองที่มีขนาดเล็กในการจัดตั้งรัฐบาล โดยตามหลักการของทฤษฎีจะเห็นว่า นโยบายที่ออกมาจะมาจากรัฐบาลจากพรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่เป็นส่วนใหญ่ ทำให้ Effective number of political party in cabinets มีค่าที่ต่ำลง นั่นหมายถึงการจัดตั้งรัฐบาลที่ประกอบไปด้วยพรรคการเมืองที่มีขนาดต่างกัน เช่น พรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่และพรรคการเมืองที่มีขนาดเล็ก ดังนั้น นโยบายสาธารณะจะเอื้อผลประโยชน์ทางการเมืองให้กับกลุ่มผลประโยชน์ของพรรคใหญ่เป็นหลัก ในส่วนของการปกครองส่วนท้องถิ่น จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ให้อำนาจการบริหารจัดการงบประมาณที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เนื่องจากการพัฒนาโดยรวมของประเทศจะมีระดับที่ดีขึ้นจากการบริหารงานจากส่วนท้องถิ่นที่มีฐานการเมืองของพรรคการเมืองขนาดใหญ่ เช่น การจัดสรรงบประมาณท้องถิ่นให้กับผู้นำท้องถิ่นที่มาจากฝั่งรัฐบาลแต่แนวโน้มความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้อาจยังคงอยู่ ถ้ามองจากปัจจัยระบบการเลือกในส่วนท้องถิ่นจะเห็นได้ว่า คำถามที่น่าตั้งข้อสังเกต คือ

- ๑) ระบบการเลือกตั้งในส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ควรมีการเปลี่ยนแปลงในการยกระดับทางการเมืองการค้าและลงทุน หรือไม่
- ๒) ระบบการเลือกตั้งในส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของการเพิ่มบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือไม่

ถ้าศึกษาจากระบบการเลือกตั้งของไทยในปัจจุบันจะเห็นว่าระบบการเลือกตั้งเป็นระบบแบบสัดส่วน คือ การเลือกจากระบบแบ่งเขตและการเลือกจากระบบบัญชีรายชื่อ โดยมีอัตรา ๓:๑ ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มโอกาสของพรรคการเมืองที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กมากขึ้นถ้าเทียบกับการเลือกจากระบบแบบแบ่งเขตทั้งหมด แต่แน่นอนว่าระบบการเลือกตั้งของไทยในการเลือกรัฐบาลกลางอาจมีผลต่อการกระจายงบประมาณในระบบท้องถิ่น เนื่องจากคณะกรรมการการจัดสรรงบประมาณท้องถิ่นซึ่งมีตัวแทนจากพรรคการเมืองในรูปแบบของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำ (๑๒ คน) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๑๒ คน) และ ผู้แทนจากผู้ทรงคุณวุฒิ (๑๒ คน) เป็นต้น ทำให้การกระจายอำนาจกระจุกตัวอยู่กับศูนย์กลางอำนาจของพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาล ดังนั้น การศึกษาระบบการเลือกตั้งจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยประเด็นการศึกษาอาจเน้นอยู่กับการคิดระบบการเลือกตั้งที่ไม่ให้ส่วนท้องถิ่นติดอยู่กับรัฐบาลกลางมากเกินไป หรือสร้างระบบการเลือกตั้งที่เพิ่มอำนาจของพรรคการเมืองในการบริหารราชการแบบสมาชิกสหพันธภาคโดยตัดบทบาทของส่วนกลางออกไป โดยมีโครงสร้างแนวคิดดังนี้^๔

^๔ โครงการ “การออกแบบระบบเลือกตั้งในฐานะสถาบันการเมืองเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศไทย” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ๒๕๕๖

๑. การออกแบบระบบการเลือกตั้งในแต่ละภาคที่มีความแตกต่างกันตามปัจจัยทางเศรษฐกิจ หรือ ช่องว่างความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างคนรวย และคนจนนั้นหมายความว่าระบบการเลือกตั้งแบบเป็นสัดส่วนที่มากขึ้นจากปัจจัยของความเหลื่อมล้ำที่สูงขึ้น ทำให้สมาชิกสภาในแต่ละภาคมีการบริหารจัดการนโยบายจากพรรคการเมืองหลายพรรคและสามารถส่งเป็นตัวแทนในการบริหารกระทรวงในรูปแบบของกรรมการ
๒. ในแต่ละภาคจะมีสมาชิกภาคเป็นของตน แต่มีกระบวนการคิดและเลือกผู้แทนที่ต่างกัน โครงสร้างของท้องถิ่นจะหายไปเมื่อสมาชิกภาคประกอบไปด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนที่สมาชิกท้องถิ่น โดยแต่ละภาคจะมีอำนาจในการบริหารงบประมาณมากขึ้น แต่มีระบบเทศบาลจากการเลือกตั้งแทนโดยทำหน้าที่แทนท้องถิ่น บางประการที่เป็นนโยบายสาธารณะภายใต้งบประมาณที่ไม่สูงมาก อย่างไรก็ตาม วุฒิสภายังคงมีอยู่แต่มีการเลือกผ่านการสรรหาทั้งหมดเพื่อลดปัญหาจากระบบครอบครัวการเมืองในการแสวงหาผลประโยชน์
๓. ระบบกระทรวงที่มีรัฐมนตรีจะถูกยุบแต่จะมี คณะกรรมการที่เป็นผู้แทนในแต่ละภาคอย่างละ ๑ คน โดยใช้การโหวตเสียงข้างมาในการกระจายงบประมาณในแต่ละกระทรวง โดยแต่ละกระทรวงก็จะมีตัวแทนในแต่ละภาคเท่ากันทำให้

การจัดสรรงบประมาณกระจายออกไปและก่อให้เกิดความสมดุลเชิงอำนาจในระบบสมาชิกสหพันธภาค

ดังนั้น ระบบโครงสร้างเชิงอำนาจจะประกอบไปด้วย สหพันธภาค ระบบภาค และระบบเทศบาล เพียงเท่านั้นแนวคิดดังกล่าวในการออกแบบการเลือกตั้งที่คำนึงถึงการลดความเหลื่อมล้ำเชิงนโยบาย ผ่านการสร้างสมดุลเชิงอำนาจในระยะยาวและก่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจและการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน อย่างไรก็ตามไม่ใช่เรื่องง่ายในการปรับโครงสร้างทั้งหมดในเวลาระยะสั้นๆ นอกจากนั้น การวางแผนคิดและประเด็นอื่นๆในการออกแบบระบบการเลือกตั้งอาจเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่ง เช่น การปรับอัตราส่วนระหว่างทางเลือกจากระบบแบ่งเขตและการเลือกจากระบบบัญชีรายชื่อ โดยมีอัตรา ๑:๑ และคงโครงสร้างเดิมภายใต้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มโอกาสของพรรคการเมืองที่มีขนาดเล็กและขนาดเล็กมากขึ้นกว่าการคงอัตราเดิม โดยเน้นการลดระบบแบ่งเขตลงไปซึ่งแนวทางดังกล่าวสามารถก่อให้เกิดนโยบายที่มาจากพรรคการเมืองที่มีความหลากหลายและที่สำคัญงบประมาณท้องถิ่นจะอยู่ในรูปแบบการจัดสรรผลประโยชน์ที่กระจายออกไปอย่างเท่าเทียมและเหมาะสมเนื่องจากนโยบายที่มีความหลากหลายมากขึ้นและไม่ผูกมัดกับรัฐบาลกลางหรือพรรคการเมืองขนาดใหญ่

รูปแบบสมการถดถอย

(ฐานข้อมูล World Bank, Polity dataset, IMF, Worldwide Governance Indicators (WGIs) และสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

$$\text{GINI} = -1.545256276 \cdot \text{ELECTORAL} - 0.269701854 \cdot \text{INFLA} + 0.4053794585 \cdot \text{LABOUR\_FORCE} - 0.6893966168 \cdot \text{GENER\_CON} + 20.12841826$$

ตารางที่ ๑.๑ ผลลัพธ์ของการทดลองสมการถดถอยที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ จีนิ และตัวแปรตามอื่นๆ โดยใช้ Method: Least Squares

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.(p)
ELECTORAL	-๑.๕๔๕๒๕๖	-๑.๘๑๐๐๗๗	๐.๐๘๘๐
INFLA	-๐.๒๖๙๗๐๒	-๒.๐๕๓๑๙๔	๐.๐๕๕๘
LABOUR_FORCE	๐.๔๐๕๓๗๙	๒.๓๖๕๗๙๑	๐.๐๓๐๑
GENER_CON	-๐.๖๘๙๓๙๗	-๒.๐๓๖๐๒๓	๐.๐๕๗๖
C	๒๐.๑๒๘๔๒	๑.๓๓๓๗๐๓	๐.๑๘๙๙

Notes Titles: Robust standard errors in parentheses p<0.01, p<0.05, p<0.1

ตารางที่ ๑.๑ สะท้อนถึงความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในสมการตั้งปี พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๕๔ สมการโดยรวมอยู่ในระดับ R-squared เท่ากับ ๐.๗๗๘๘๐๗ ถือว่าความสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับที่ดี แต่ถ้าตั้งข้อสังเกตได้ว่าระดับความเหลื่อมล้ำ หรือความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ภายใต้นโยบายการกระจายอำนาจ (ตัวแปรไม่เป็นอิสระ หรือ Dependent variable; GINI) โดยค่าความสัมพันธ์ที่ออกมาจะเห็นว่าระบบการเลือกตั้ง (ELECTORAL) ที่มีแนวโน้มที่เป็นสัดส่วนมากขึ้นไม่ได้ส่งผลต่อการลดระดับความเหลื่อมล้ำเท่าที่ควร เนื่องจากระบบการเลือกตั้งที่เป็นระบบบัญชีรายชื่ออาจไม่ได้ส่งผลเท่าที่ควรต่อระบบพรรคการเมืองที่มีจำนวนที่มากขึ้น แต่ไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อนโยบายการกระจายอำนาจ

เท่าที่ควรซึ่งการจัดโครงสร้างในระบบส่วนกลางและระดับท้องถิ่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากนั้นถ้าดูจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ เช่น ระดับภาวะเงินเฟ้อ (INFLA) จะเห็นว่าระดับภาวะเงินเฟ้อที่สูงขึ้นไม่ได้ส่งผลต่อระดับรายได้เฉลี่ยของประชากรที่ยากจนเนื่องจากภาครัฐไม่ได้ดำเนินยุทธศาสตร์ที่สามารถตอบสนองการลดระดับความเหลื่อมล้ำ ถ้าสังเกตจากปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่นๆ เช่น ระดับประชาชนที่มีส่วนร่วมในตลาดแรงงาน (LABOUR_FORCE) จากนโยบายของภาครัฐจะเห็นว่าอัตราการจ้างงานที่สูงขึ้นส่งผลต่อการลดระดับความเหลื่อมล้ำ และสุดท้ายรายจ่ายของภาครัฐทั่วไปในการอุปโภคบริโภคของประชาชน (GENER_CON) จะเห็นว่ารายจ่ายของภาครัฐที่มากขึ้นทั้งในระดับส่วนกลางและระดับท้องถิ่นไม่ได้ส่งผลใน

การลดระดับความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ของประชาชน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางการเมืองจะเห็นได้ว่าการที่ภาครัฐจะดำเนินนโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและนโยบายสวัสดิการของภาครัฐอื่นๆในการยกระดับรายได้โดยเฉลี่ยในระดับที่สูงขึ้นจะต้องคำนึงถึงถึงการปรับโครงสร้างทางอำนาจในระบบการเมืองที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของภาครัฐ เช่น ๑) การปรับโครงสร้างส่วนท้องถิ่นผ่านกระบวนการโอนและถ่ายอำนาจอย่างเหมาะสมแต่ที่สำคัญโครงสร้างเชิงอำนาจที่เกิดขึ้นจะต้องสามารถตอบสนองนโยบายต่างๆโดยเฉพาะนโยบายการเคลื่อนย้ายตลาดทุนและตลาดแรงงาน ๒) การจัดโครงสร้างของระบบการเลือกตั้งที่สามารถตอบสนองกลุ่มผลประโยชน์ที่มีความหลากหลายและสามารถสะท้อนถึงการรักษาเสถียรภาพทางการเมืองในระยะยาว ๓) นโยบายที่เกิดขึ้นจากพรรคการเมืองและรัฐบาลจะต้องคำนึงถึงการยกระดับการมีส่วนร่วมในตลาดแรงงานและตลาดทุนจากผลประโยชน์ของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์ที่สะท้อนถึงการลดความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้เนื่องจากการปรับโครงสร้างเชิงอำนาจที่บ่งชี้ถึงการกระจายรายได้ที่มีประสิทธิภาพผ่านกระบวนการทางนโยบายที่มีโครงสร้างเชิงอำนาจที่เหมาะสมในการกำหนดทิศทางในระบบการเมืองจะ

สะท้อนถึงแนวโน้มการลดระดับความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างคนรวยและคนจน ดังนั้น ถ้าภาครัฐสามารถกำหนด เลือกและนํานโยบายไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านโครงสร้างทางอำนาจที่เหมาะสม เช่น ความเป็นอิสระในระดับท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้การบริหารจัดการนโยบายในเรื่องของการออกกฎหมายในการยกระดับการเคลื่อนย้ายของตลาดทุนและตลาดแรงงาน โดยรวมถึงการจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว แน่แน่นอนว่าการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ถูกกำหนดจากปัจจัยกฎหมายและสนธิสัญญาการเปิดการค้าเสรีจะเพิ่มโอกาสของการลงทุนระหว่างประเทศในระดับที่สูงขึ้นในระยะยาว

อย่างไรก็ตามถ้านำตัวแปรทางรัฐศาสตร์ หรือตัวแปรจากผลประโยชน์ทางการเมืองมาศึกษาในรูปแบบของสมการ เช่น ประสิทธิภาพของรัฐบาล (GOV_EFFE) ดัชนีการประเมินการเข้าควบคุมการทุจริตและการจับภายใต้ขอบเขตอำนาจเพื่อสาธารณะผลประโยชน์ (CONTRO_CORRUP) ดัชนีระบอบการปกครองแบบเป็นประชาธิปไตย (DEMO) ความเป็นเสถียรภาพของรัฐบาลภายใต้ปัจจัยความรุนแรงทางการเมืองต่างๆ (POLI_STA_AB_VIOL_TERR) และระดับแผนการปกครองที่สะท้อนถึงการกระจายอำนาจ (POLITY) โดยนำตัวแปรต้นดังกล่าวมาอธิบายถึงตัวแปรตามคือระดับความเหลื่อมล้ำ หรือความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ภายใต้นโยบายการกระจายอำนาจ

รูปแบบสมการถดถอย

$$\begin{aligned} \text{GINI} = & 0.05657874504 * \text{DEMO} - 0.1039342325 * \text{CONTRO\_CORRUP} - \\ & 0.01751591815 * \text{GOV\_EFFE} - \\ & 0.01273228228 * \text{POLI\_STA\_AB\_VIOL\_TERR} - 0.03457951217 * \text{POLITY} + \\ & 0.2020792265 \end{aligned}$$

ตารางที่ ๑.๒ ผลลัพธ์ของสมการถดถอยที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าสัมประสิทธิ์ จีนี และตัวแปรตามอื่นๆ โดยใช้ Method: Least Squares

Variable	Coefficient	t-Statistic	Prob.
GOV_EFFE	-๐.๐๑๗๕๑๖	-๐.๕๕๗๗๒๗	๐.๖๑๕๙
POLITY	-๐.๐๓๔๕๘๐	-๓.๒๑๖๖๘๑	๐.๐๔๘๗
POLI_STA_AB_VIOL_TERR	-๐.๐๑๒๗๓๒	-๑.๕๒๘๓๖๘	๐.๒๒๓๙
CONTRO_CORRUP	-๐.๑๐๓๙๓๔	-๑.๘๑๖๑๐๑	๐.๑๖๗๐
DEMO	๐.๐๕๖๕๗๙	๓.๑๗๑๓๙๓	๐.๐๕๐๔
C	๐.๒๐๒๐๗๙	๒.๘๑๙๕๑๖	๐.๐๖๖๘

Notes Titles: Robust standard errors in parentheses $p < 0.01$, $p < 0.05$, $p < 0.1$

ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในสมการตั้งปี พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๕๔ สมการโดยรวมอยู่ในระดับ R-squared เท่ากับ ๐.๙๐๗๐๔๕ ถือว่าความสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับที่ดีมาก แต่ถ้าตั้งข้อสังเกตได้ว่าระดับความเหลื่อมล้ำ หรือความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ภายใต้นโยบายการกระจายอำนาจ โดยค่าความสัมพันธ์ที่ออกมาจะเห็นว่าประสิทธิผลของรัฐบาล (GOV_EFFE) ดัชนีการประเมินการเข้าควบคุมการทุจริตและการจับภายใต้ขอบเขตอำนาจเพื่อสาธารณะผลประโยชน์ (CONTRO_CORRUP) และความเป็นเสถียรภาพของรัฐบาลภายใต้ปัจจัยความรุนแรงทางการเมืองต่างๆ (POLI_STA_AB_VIOL_TERR) ไม่มีความสัมพันธ์ แต่ดัชนีระบอบการปกครองแบบเป็นประชาธิปไตย (DEMO) และระดับแผนการปกครองที่สะท้อนถึงการกระจายอำนาจ (POLITY) มีแนวโน้มที่ส่งผลต่อระดับความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ เช่น การเพิ่มขึ้นของระบอบการปกครองแบบเป็นประชาธิปไตยซึ่งรวมถึงนโยบายการกระจายอำนาจที่สูงขึ้นและส่งผลต่อระดับความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ที่ลดลง แต่ระดับแผนการปกครองที่สะท้อนถึงการกระจายอำนาจ

(POLITY) หรือตัวแปรซึ่งอธิบายถึงโครงสร้างเชิงอำนาจโดยตรงที่มีการจัดโครงสร้างในระบบส่วนกลาง และท้องถิ่นที่ไม่ได้ส่งผลต่อระดับความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ที่ลดลง

ดังนั้นตารางที่ ๑.๒ จะเห็นได้ว่าภาครัฐควรคำนึงถึงการปรับระดับแผนการปกครองที่สะท้อนถึงการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงในการขับเคลื่อนนโยบายการมีส่วนร่วมในตลาดแรงงานและตลาดทุนมากขึ้น เนื่องจากการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวจะสะท้อนถึงการเตรียมพร้อมและรองรับความเป็นไปได้ของบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการกระจายอำนาจในประเทศไทย

กล่าวโดยสรุปจะเห็นว่าความเป็นไปได้ของบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการกระจายอำนาจอย่างแน่นอนในเรื่องของการเปิดการค้าเสรีที่รวมถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานและตลาดทุนโดยรูปแบบการกระจายอำนาจอาจเปลี่ยนไป ซึ่งภาครัฐจะต้องคำนึงถึงภารกิจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องมีการปรับในการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การนำตัวแปรตาม หรือระดับความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ที่มีปัจจัยทางรัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์มาเป็นตัวกำหนดนโยบายของภาครัฐในการปรับเปลี่ยนจึงเป็นเหตุที่ผลสำคัญ เนื่องจากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลดระดับความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้จะเป็นแนวคิดพื้นฐานและยืนยันการปรับโครงสร้างทางอำนาจและการขับเคลื่อนนโยบายที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองและส่งผลต่อการยกระดับทางเศรษฐกิจในระยะยาว โดยอิทธิพลของการเปิดการค้าเสรีต่อนโยบายทางเศรษฐกิจเป็นหลักที่จะสะท้อนถึงการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจภายใต้การกระจายอำนาจ ดังนั้นจะสามารถสรุปแนวคิดได้ว่า

“ปัจจัยทางรัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการลดระดับความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้จะเป็นดัชนีที่สำคัญของภาครัฐในการปรับโครงสร้างทางการเมืองที่เหมาะสมกับการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากการลดระดับความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้สะท้อนถึงการกระจายอำนาจอย่างมีระบบและกลไกอย่างมีประสิทธิภาพ”

แนวคิดการออกแบบระบบการเลือกตั้งในระดับรัฐบาลกลางจึงมีความสำคัญในการลดความเสี่ยงจากการบริหารและจัดการนโยบายสาธารณะโดยภาพรวม และการปรับโครงสร้างทั้งระบบพร้อมกันเนื่องจากการออกแบบระบบการเลือกตั้งในระดับส่วนกลางได้รวมที่นั่งของผู้แทนในระดับท้องถิ่นนั้นหมายความว่าโครงสร้างและขอบเขตอำนาจจะเปลี่ยนไปจากปัจจุบัน โดยเน้นการบริหารจัดการในระดับภาคมากขึ้นแทนการบริหารจัดการจากส่วนกลาง เช่น รัฐบาลกลางภายใต้การบริหารจัดการที่เป็นตัวแทนจากระดับภาคจะ

ดำเนินนโยบายการคลังโดยภาพรวมที่มีผลต่อโครงสร้างตลาดโดยรวมที่มีผลต่อระดับความผันผวนของราคาและปริมาณสินค้า (Political business cycle) แต่ระดับภาคและเทศบาลภายใต้แนวคิดสหพันธภาคจะเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพของการจัดเก็บรายได้และการจัดสรรงบประมาณแทนส่วนกลางโดยภาพรวม แต่การอนุมัติงบกลางหมายถึงที่นั่งของสภาภาคทั้งหมด โดยนำแนวคิดและบทสรุปจากการออกแบบระบบการเลือกตั้งจากงานวิจัยเรื่องการออกแบบระบบเลือกตั้งในฐานะสถาบันการเมืองเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศไทย (Institutional Designs for Political Institution under Thai Development: Electoral Systems) มาประยุกต์กับผลงานวิจัยในชิ้นนี้ โดยพยายามหาเหตุผลในการออกแบบระบบการเลือกตั้งที่สามารถลดความเสี่ยงจากปัญหาต่างๆ ในการจัดสรรงบประมาณที่สะท้อนถึงการลดช่องว่างของการกระจายรายได้ระหว่างคนรวยและคนจนภายใต้การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งแนวคิดระบบการเลือกตั้งสามารถอธิบายจากผลสรุปคือ

กรุงเทพมหานคร

== ระบบการเลือกตั้งแบบไม่เป็นสัดส่วนแต่ต้องมีเสียงมากกว่าครึ่งหนึ่ง

ภาคกลาง

== ระบบการเลือกตั้งเป็นกึ่งสัดส่วนประเภท Instant-Run-Off Voting

ภาคเหนือ

== ระบบการเลือกตั้งแบบกึ่งสัดส่วนประเภท Instant-Run-Off Voting

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

== ระบบการเลือกตั้งไม่เป็นสัดส่วนแบบการโอบคະແນນເສີງ

ภาคใต้

== ระบบการเลือกตั้งแบบกึ่งสัดส่วนประเภท Instant-Run-Off Voting

แนวคิดการออกแบบระบบการเลือกตั้งดังกล่าวต้องจัดในรูปแบบสหพันธภาค เนื่องจากรูปแบบสหพันธภาคจะสะท้อนถึงการดำเนินนโยบายจากคณะกรรมการต่างๆ ที่เป็นตัวแทนจากการโหวตในแต่ละภาคที่เข้ามาบริหารจัดการนโยบายต่างๆ ในแต่ละกระทรวงซึ่งแน่นอนว่าเมื่อเปิดการค้าเสรีการค้าเสรีการบริหารราชการแผ่นดินภายใต้ความสมดุลทางอำนาจจากการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการนโยบายของภาครัฐที่มีผลต่อโครงสร้างตลาดก็必将มีความผันผวนที่มีระดับน้อยลง ทำให้ตลาดสามารถคาดหวังได้ถูกต้องการจัดระบบต้นทุนและกำไรทำได้เหมาะสมในระยะยาว แต่อย่างไรก็ตาม ระดับท้องถิ่นต้องมีการจัดรูปแบบที่สอดคล้องกับระบบแบบภาค

การออกแบบแนวคิดระบบสถาบันภายใต้ระบอบการปกครองแบบเป็นประชาธิปไตยโดยมีการปรับโครงสร้างขององค์ประกอบที่สะท้อนถึงการกำหนดเลือกและการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น

- ๑) การออกแบบระบบการเลือกตั้งและการจัดโครงสร้างทางอำนาจก่อนการเปิดการค้าเสรีเป็นประเด็นที่สำคัญ เช่น การออกแบบระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนในระดับภาคโดยแต่ละภาคจะมีระบบการเลือกตั้งที่แตกต่างกันตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและการจัดสรรงบประมาณที่ผ่านมาในอดีต ซึ่งการออกแบบโครงสร้างทางอำนาจภายใต้ระบบการเลือกตั้งที่เหมาะสมจะทำให้การบริหารและจัดการมีความคล่องตัวมากขึ้นและการจัดสรรงบประมาณจะสะท้อนถึงการลดความ

เหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และเป็นปัจจัยพื้นฐานในการยกระดับรายได้ของแต่ละภาคกับการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดรายได้ท้องถิ่นกับการบริหารงบประมาณประเทศและงบประมาณทางการคลังท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระยะกลางและระยะยาว

- ๒) สภาภาคจะมีจำนวนของที่นั่งตามกรอบและเงื่อนไขของจำนวนอำเภอในแต่ละจังหวัดรวมกันเป็นภาคและให้สภาภาคเลือกสัดส่วนกรรมการในการดูแลแทนสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดในรูปแบบของคณะกรรมการจากการโหวตเสียงในสภาภาค ซึ่งสภาภาคจะมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ เช่น การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการบริการสาธารณะ การจัดสรรภาษีและตั้งงบประมาณในแต่ละภาค แผนการกระจายอำนาจและการแก้ไขกฎหมายต่างๆ ภายในภาค หรือทำหน้าที่แทนคณะกรรมการกระจายอำนาจและสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยใช้จำนวนเดิมแต่มีการคัดเลือกจากสภาแทน
- ๓) ส่วนสภาเทศบาลยังคงอำนาจไว้ตามมาตรา ๕๖ (๔) ถึง มาตรา ๕๖ (๘) อย่างเดิมแต่เมื่อมีการเปิดการค้าเสรีมากขึ้นอาจให้อำนาจของสภาเทศบาลทำหน้าที่แทนสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล
- ๔) ระบบสภาสูงอาจมีการสรรหาแทนทั้งหมดโดยประกอบด้วยฝ่ายบริหารที่มาจากประธานสภาและรองประธานสภาในแต่ละสภาภาคและรวมถึงฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งมาจากประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประธานคณะกรรมการ

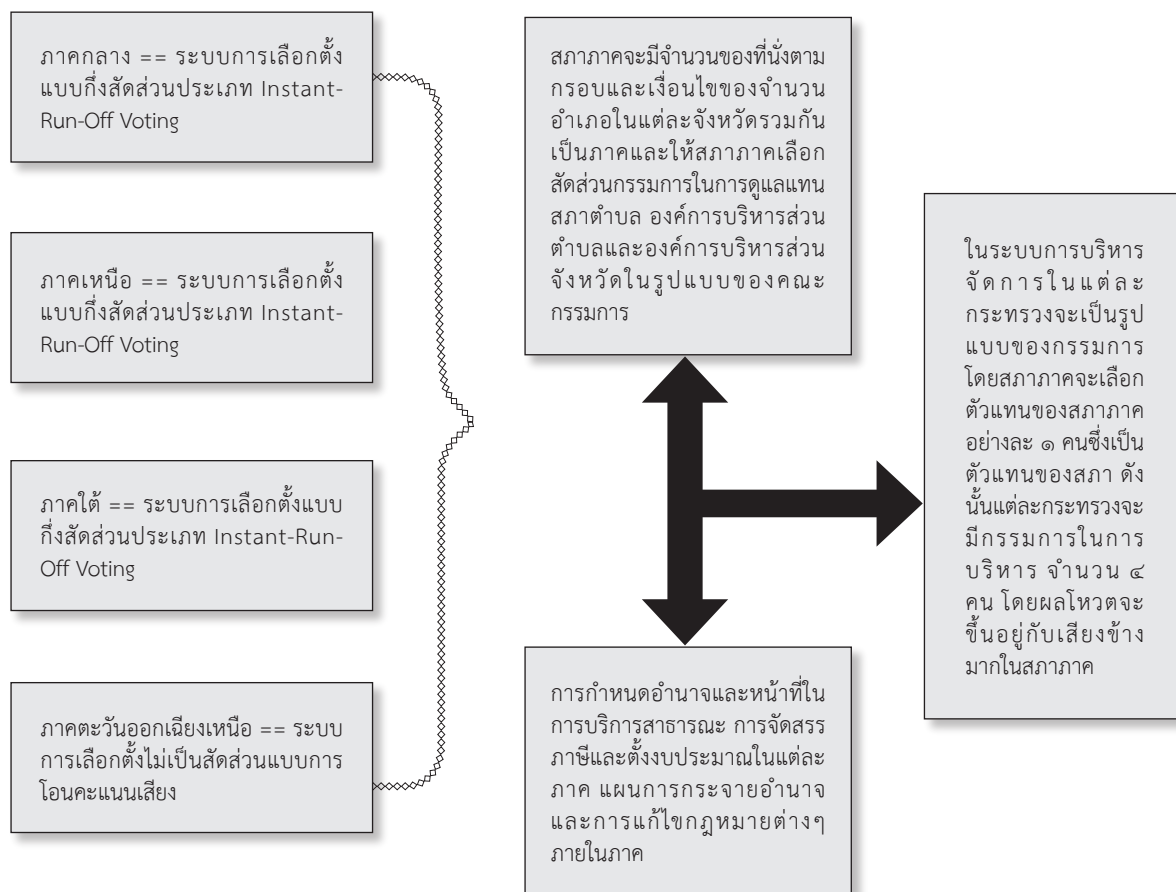
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ประธานคณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น โดยจะมีการสรรหาในจำนวน ๑ ใน ๒ ของจำนวนสภากลางของสภาภาคในแต่ละภาค ซึ่งมาจากหน่วยงานที่มีความหลากหลาย

ดังนั้น แนวคิดการจัดสรรผลประโยชน์จาก โครงสร้างเชิงอำนาจภายใต้การกระจายอำนาจจาก แผนภาพที่ ๑.๑ และ ๑.๒ จะเห็นว่าระบบการเลือกตั้งยังสะท้อนถึงระบอบการปกครองแบบเป็น ประชาธิปไตยแต่การทำงานจะเป็นรูปแบบคณะกรรมการต่างๆ ในระดับกระทรวงแทนที่การทำงานใน

รูปแบบรัฐมนตรีว่าการและรัฐมนตรีช่วย ซึ่งแน่นอนว่าที่นี้ของรัฐบาลและส่วนท้องถิ่นอาจเหมือนรัฐบาลผสมซึ่งการทำงานจะมีความคล่องตัวขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากการเปิดการค้าเสรีต้องมีการกระจายอำนาจผ่านสภาภาคเป็นหลักและรวมถึงการตัดสินใจของการนโยบายไปปฏิบัติอย่างรวดเร็วเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในกลุ่มประชาคมอาเซียน (แผนภาพที่ ๑.๑) อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบยังคงต้องมีสภาสูงโดยแต่ละภาคจะมีผู้แทนที่ถูกเลือกแตกต่างกัน แต่มีจำนวนเท่ากับจำนวนผู้แทนของสภาภาค

แผนภาพที่ ๑.๑ แนวคิดการจัดสรรผลประโยชน์จากโครงสร้างเชิงอำนาจภายใต้การกระจายอำนาจ

สภาภาคและเขตปกครองพิเศษ (ผลจากสมการถดถอย)

ดังนั้นการออกแบบและจัดโครงสร้างใหม่ในระบบสถาบันภายใต้การปกครองแบบประชาธิปไตยจะสะท้อนถึงภาพรวมของประเทศไทยคือ

- ๑) นโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพภายใต้การยกระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- ๒) นโยบายของภาครัฐในระดับภาคและท้องถิ่น การรองรับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศ
- ๓) การปรับตัวของโครงสร้างตลาดที่ลดความเสี่ยงจากความผันผวนทางตลาดเมื่อมีการเปิดการค้าเสรี หรือยกระดับการรวมกลุ่มทางการค้าในระยะยาว

๔) การคาดหวังของความสมดุลของอุปสงค์และอุปทานมีระดับที่สูงขึ้น

๕) ระดับความเสี่ยงของนโยบายภาครัฐในระดับภาค ในด้านการคลังที่มีระดับลดลง

๖) การบริหารการจัดเก็บรายได้และการบริหารโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

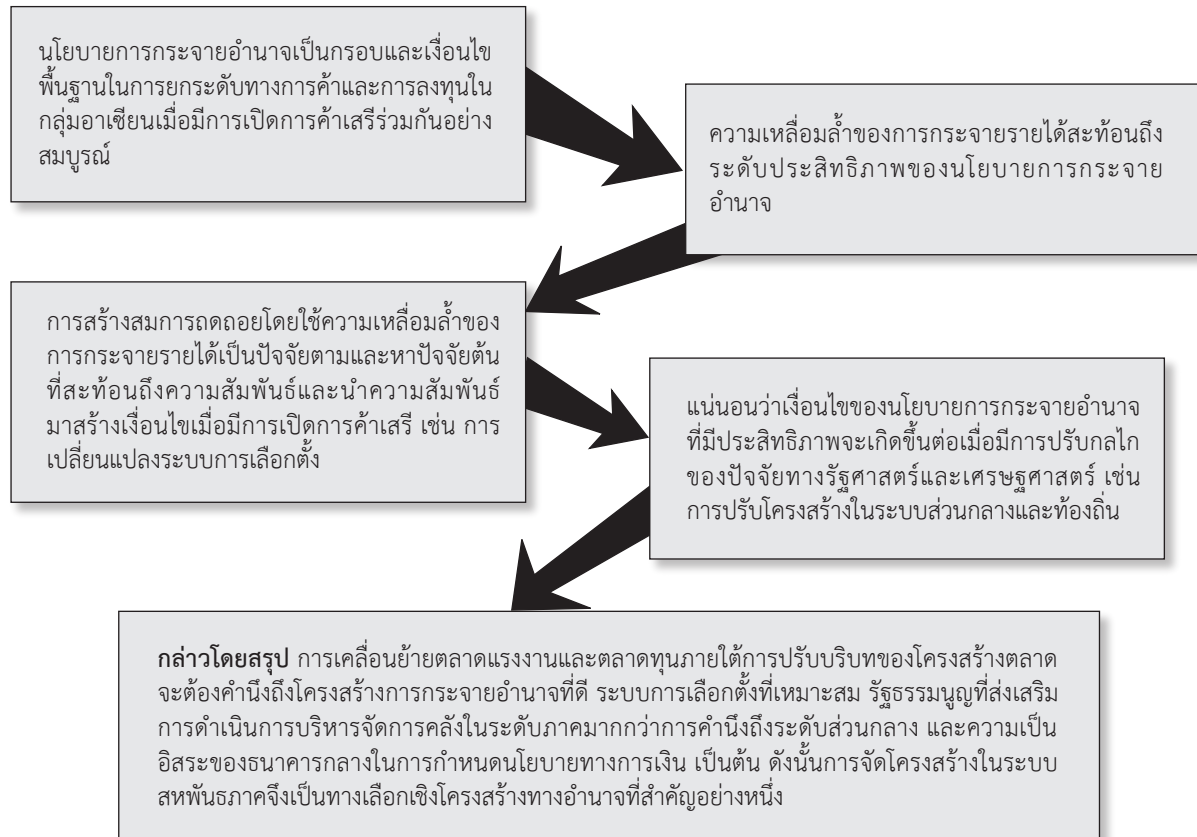
๗) การยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศภายใต้ระบอบการปกครองที่แตกต่างสะท้อนถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

บทสรุป

งานวิจัยได้พยายามตอบคำถามว่าบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอิทธิพลต่อนโยบายการกระจายอำนาจในประเทศไทย และภาครัฐควรคำนึงถึงการมองแนวทางการบูรณาการ หรือการปรับโครงสร้างเชิงอำนาจภายใต้กรอบและเงื่อนไขของการกระจายอำนาจอย่างเหมาะสมกับการยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งจะเห็นว่าภาครัฐควรเน้นการปรับโครงสร้างเชิงอำนาจ เช่น นโยบายการกระจายอำนาจที่สะท้อนถึงความคล่องตัวในการบริหารจากการจัดสรรงบประมาณและการจัดเก็บรายได้ให้เกิดประสิทธิภาพจากผลประโยชน์ที่โครงสร้างตลาดจะมีการปรับเปลี่ยนตามนโยบายต่างประเทศที่จะให้อิสระในการเคลื่อนย้ายฐานการผลิตและตลาดทุน และรวมถึงตลาดแรงงาน

ดังนั้น การหาแนวทางปรับโครงสร้างการกระจายอำนาจจึงเป็นคำตอบที่ดีที่สุดสำหรับนโยบายภาครัฐที่จะสร้างกลไกของรัฐที่สามารถยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสร้างความสมดุลของโครงสร้างตลาดและสามารถผลักดันประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางการค้าเพื่อลดระดับความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ในประเทศไทยในระยะยาวจากผลประโยชน์ทางการเมืองและเศรษฐกิจร่วมกันในกลุ่มอาเซียน และที่สำคัญที่สุด การใช้ระบบโครงสร้างเดิมและไม่ให้อิสระของการใช้อำนาจจากสภาภาค ประเทศไทยจะเสียโอกาสจากผลประโยชน์ในการรวมกลุ่มทางการค้าระหว่างประเทศในอาเซียน โดยแนวคิดสรุปอธิบายในแผนภาพที่ ๑.๒

แผนภาพที่ ๑.๒ แนวคิดโดยสรุปกับโครงการความเป็นไปได้ของบทบาทในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีอิทธิพลผลต่อนโยบายการกระจายอำนาจ: กรณีการศึกษาประเทศไทย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

โครงการ “การออกแบบระบบเลือกตั้งในฐานะสถาบันการเมืองเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศไทย”
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ๒๕๕๖

ภาษาอังกฤษ

Grossman Philip J., and Edwin G. West. 1994. Federalism and the Growth of Government Revisited, **Public Choice**, 79(1/2):19-32.

Henry Teune. Jan., 1982. Decentralization and Economic Growth: Government and Economic Performance, **Annals of the American Academy of Political and Social Science** (459):93-102.

Lars P. Feld. 2000. Tax Competition and Income Redistribution: An Empirical Analysis for Switzerland, **Public Choice**, 105(1/2):125-164.

Levy, P. I. (1997). A political-economic analysis of free trade agreement. **American Economic Review**, 87, 506-519.

Mansfield D. E.; Milner V. H.; Rosendorff B. P. (Summer, 2002). Why democracies cooperate more: electoral control and international trade agreements. **International Organization**, 56(3), 477-513.

O’Loughlin, J., Ward, M. D., Lofdahl, C. L., Cohen J. S., Brown D. S., Reilly D., Gleditsch, K. S., & Shin, M. (1998, December). The diffusion of democracy; 1946-1994. **Annals of the Association of American Geographers**, 88(4), 545-574.

Sirowy, L. & Alex, I. (1990). The effect of democracy on economic growth and inequality: a review. **Studies in Comparative International Development**, 25:126-157.

Sjöberg, Örjan and Fredrik Sjöholm. Jul., 2004 Trade Liberalization and the Geography of Production: Agglomeration, Concentration, and Dispersal in Indonesia’s Manufacturing Industry, **Economic Geography**, 80(3): 287-310.

Staiger, R. W. (1995a). International rules and institutions for cooperative trade policy. In G. M. Grossman & K. Rogoff (Eds.), **Handbook of international economics**, 3:224-230. Amsterdam and New York: Elsevier Science.

Tongzon, J. L. & Khan H. (2005, December). The challenge of economic integration for transitional economies of Southeast. **ASEAN Economic Bulletin**, 22:266-283.ABI/INFORM Global.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

<http://www.ombudsman.go.th/10/documents/law/Constitution2550.pdf> Retrieved (27/09/2556)

<http://data.worldbank.org/>. Retrieved (27/09/2556)

<http://www.imf.org/external/data.htm>. Retrieved (27/09/2556)

<http://info.worldbank.org/governance/wgi/index.aspx>. Retrieved (27/09/2556)

<http://www.nesdb.go.th/> Retrieved (27/09/2556)

<http://www.systemicpeace.org/polity/polity4.htm>. Retrieved (27/09/2556)